

Entrevista amb el 'disc jockey' Ximo Bayo

"No sóc el rei del 'bakalao'"

Amb un sol tema, *Así me gusta a mí*, el valencià Ximo Bayo ha aconseguit fer ballar tota Europa i comença a aconseguir devots als EUA i al Japó: "Xi qui tin tan tau que tun ba que te be de be tun ban bau que ten ben que ta, ¡Éxsta sí!, ¡éxsta no!, ésta me gusta me la como yo. ¡Uh ah!

Ximo no vol fotos a cara descoberta: "Espera que em pose unes ulleres fosques. No és per res, de veritat, és només per mantenir la privacitat perquè últimament he eixit fins i tot en *l'Hola*". Ximo vesteix un pantaló de cuir ajustat i un anorac de plomes de color blau lluent, acaba de realitzar una entrevista per telèfon per a una ràdio i ens espera en uns petits estudis d'Àrea Internacional, la seua companyia discogràfica. "Jo sempre dic que les bones coses passen de rebot —comenta Ximo quan recorda els seus inicis en el món de la música—, sense cap programació. Jo era pilot de motocròs, m'ho prenia molt seriosament i corria com un boig. Vaig tenir un accident greu i vaig passar un any sabàtic recuperant-me. Volia aprofitar per a centrar-me però vaig fer tot el contrari. Un dia, en estiu, vaig anar a una discoteca de Cullera i poc després estava treballant de relacions públiques. Una nit el *disc jockey* se'n va anar a un concurs i els amos em digueren si m'atrevia a posar discos. Vaig dir que sí i quan l'altre no va tornar perquè hi hagué un problema econòmic, m'hi vaig quedar. Després vaig anar passant per diferents discoteques i em vaig deixar dur, sense que res estiguera programat".

I d'aquesta evolució no programada va sorgir *Así me gusta a mí*, un tema que, després de consolidar-se com al *boom* de l'estiu de 1991, s'ha convertit, segons el seu autor, en "un clàssic del gènere", recopilat en més de nou edicions i imprescindible en qualsevol discoteca. I el gènere no és altre que la *màkina*, el que altres prefereixen anomenar *bakalao*. A Ximo no li agrada, "jo preferesc dir-li *màkina*", i tampoc que el consideren el rei: "No, el rei del *bakalao* no, el de la *màkina* ja m'agrada més". La *màkina* té per a Ximo una característica bàsica: "És música que entra pels peus i et puja fins al cap o, si vols, que t'entra pel cap i et fa moure els peus. És, bàsicament, ritme i alegria. Per a fer-la és



"Per a fer música de ball no s'ha de saber música."

bo ser *disc jockey*. Jo no sóc músic i no sé música ni ho pretenc, però sé què fa ballar a la gent. Jo crec que per a fer música de ball no s'ha de saber música. Sembla una contradicció però si saps música faràs música per a escoltar i no per a ballar".

Ximo Bayo s'ha convertit en un expert de

fer ballar a la gent. A més del disc i les seues actuacions en discoteques, ha preparat un espectacle per a dur la marxa al carrer. "Ens escalfem —Bayo hi inclou al seu manager Jonhatan— trencant una o dues neveres del camerino, amb permís de l'amo, és clar. Després cridem i eixim, ja per

ells! ja la caça! És com si fóra una cacera del ritme, hem de capturar-lo". Durant una hora i mitja, en places o polisportius, Bayo punxa discos i coreja les seues consignes que, algun dia, acabaran tenint entitat pròpia i convertint-se en altre tema punter, com ja va passar amb *Así me gusta a mí*. "Jo em vaig inventar la lletra un dia -recorda Ximo-, la vaig escriure i vaig continuar cantant-la sobre cançons que ja existien. Després vaig decidir que es podria fer un disc però no tenia ningú que m'ajudara fins que vaig trobar la gent d'Área. El procés va ser lent: traure la lletra d'altres rit-

per desmentir alguns tòpics sobre l'èxit: "No tinc més amics ni més enemics que abans. Potser els enemics em tenen més enveja però res més; i tampoc lligue més perquè jo tinc una nòvia de fa dotze anys i estic molt bé amb ella. Jo em dedique només a treballar, si em dedicara a treballar i a lligar perdria la meitat del temps i, clar, no podria fer tan bones cançons".

Ximo reconeix que l'ambient de la nit de València l'ha ajudat: "Potser s'ha creat l'anomenat so València precisament ací perquè els *disc jockeys* hem tingut una bona educació, perquè el públic exigeix molt.

que, i és inevitable quan parlem de música *màkina*, han fet versions de la seua cançó: "Fixa't que l'he sentida cantada per uns barrufets, i això no és. El pròxim disc tindrà una prohibició per a deformar-lo. El podran remesclar però no desvirtuar".

Química és el títol del nou tema que Ximo prepara per a llançar el proper mes. La lletra ja ha sonat per les discoteques valencianes damunt de moltes músiques però ara en tindrà una de nova i exclusiva, tot un luxe en un món on regnen els *mix*. Com és normal en ell, Ximo ha preparat uns textos ambigus: "Per tal de captar



RAFA GIL

mes i crear una música pròpia".

Més tard va venir l'èxit. "Per a nosaltres -destaca el *disc jockey*-, va ser una sorpresa. Pensàvem que tindria un cert ressò ací a València però no esperàvem que arribara fins i tot al Japó. De tota manera, no hem canviat en absolut". Ximo aprofita

De tota manera el públic es troba ara en un moment delicat. Se li està donant de tot i cal fer les coses de manera més seriosa. No consisteix tot a repetir una frase només tonta que s'ha sentit pel carrer, cal treballar molt més les coses". Indirectament les crítiques de Ximo van també contra alguns

molta gent, per no tancar-me": *No sé, no sé si debo ir, tengo que trabajar...* Ximo es col·loca les ulleres i torna al *sampler*. A l'eixida del local, una dona d'uns cinquanta anys neteja el terra i tarareja "esta sí, esta no..."

Jordi Sebastià